

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ****2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI****DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ 10. SINIFLAR****2. DÖNEM 2. SINAV ÖRNEK SORULARI ****

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

10.4.3. İslam ahlakında yerilen bazı davranışları ayet ve hadislerle açıkla.

1. "Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığı şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur." (İsra 17/36.)

Yukarıdaki ayette İslam ahlakında yerilen hangi davranıştan bahsedilmektedir? (10 puan)

İftira edebilme suçundan bahsedilmektedir.

* Maddede istenen bilginin doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur.

10.4.4. Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.

2. "Böylece, sizler insanlara birer şahit (ve örnek) olasınız ve Peygamber de size bir şahit (ve örnek) olsun diye sizi orta bir ümmet yaptık. Her ne kadar Allah'ın doğru yolu gösterdiği kimselerden başkasına ağır gelse de biz, yönelmekte olduğun ciheti ancak; Resûl'e tabi olanlarla, gerisin geriye dönecekleri ayırt edelim diye kible yaptık. Allah, imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphesiz Allah, insanlara çok şefkatli ve çok merhametlidir." (Bakara 2/143)

Yukarıdaki ayette altı çizili kelimedeki bahsedilen "orta ümmet" ne anlama gelmektedir? Yazınız. (10 puan)

Ayetteki "orta ümmet" ifadesi ile dengeli ümmet; "İncancında, ahlakında, her türlü tutum ve davranışlarında doğruluk, dürüstlük ve adalet çizgisinde kalmayı başaran sağduyulu, ölçülü, insafı, uyumlu nesil ve toplum" anlamına gelir.

* Verilen yanıtta "dengeli ümmet" ya da yukarıdaki diğer kavramlardan birini yazmak tam puan için yeterlidir.

10.4. Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.

3. **Bir Müslüman hangi konularda tutum ve davranışlarına özen göstermelidir? İki örnek yazınız. (2 x 5=10 puan)**

Tutum ve davranışlarda;

- Aşırılıktan uzak olmalıdır.

- Maddi imkânlarını ölçülü kullanmalıdır.

- Duygularında ölçülü olmalıdır.

- Beslenmesine dikkat etmelidir.

* Verilen cevaplardan iki tanesinin yazılması tam puan için yeterlidir.

10.4. Hucurât suresi 11-12. ayetlerde verilen mesajları değerlendirir

4. "Ey iman edenler! Bir topluluk bir diğerini alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Kadınlar da diğer kadınları alaya almasın. Belki onlar kendilerinden daha iyidirler. Birbirinizi karalamayın, birbirinizi (kötü) lakaplarla çağırmayın. İmandan sonra fasıklık ne kötü bir namdır! Kim de tövbe etmezse, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir." (Hucurat 49/11-12)

İslam'ın tebliğ dini olduğu dikkate alındığında yukarıdaki ayet ışığında bir Müslüman için hangi evrensel kriterden bahsedilebilir? (10 puan)

- Suç işlemediği sürece her insan suçsuzdur.

- Hiçbir kimse bir başkasının suçunu yüklenemez.

- Bir Müslüman kendisine yapılmasını istemediğini bir başkasına yapmamalıdır.

- Bir Müslüman aleyhine dahi olsa veya hoşuna gitmese de adaletten ayrılmamalıdır.

* Verilen cevaplardan bir tanesinin yazılması tam puan için yeterlidir.

10.5. Din ve dinin yorumu arasındaki farkı ayırt eder.

5. **Dinî metinlerin yorumlanmasında hangi faktörler rol oynar? İki örnek yazınız. (2 x 5=10 puan)**

Dinî metinlerin yorumlanmasında rol oynayan faktörler arasında;

- Dil,

- Kültürel bağlam,

- Tarihî

- Toplumsal koşullar, dini metinlerin içeriği ve anlamı gibi etmenler bulunur. Bu faktörler, bir metnin anlaşılmasını ve yorumlanmasını etkiler.

* Verilen cevaplardan iki tanesinin yazılması tam puan için yeterlidir.

10.5. İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır.

6. **Dinin anlaşılması ve yorumlanmasında insanların farklılıkları nasıl ortaya çıkar? İki örnek yazınız. (2 x 5=10 puan)**
Dinin anlaşılması ve yorumlanmasında insanların farklılıkları;
- Onların farklı zekâ, deneyim,
- Eğitim ve kültürel arka planlarından kaynaklanır,
- Dinî metinlerin açıklığı (Muhkem) veya belirsizliği (Müteşabih) de farklı yorumlara neden olabilir.
* Verilen cevaplardan iki tanesinin yazılması tam puan için yeterlidir.

10.5. İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır.

7. **Dinî yorum farklılıkları hangi noktalarda daha çok görülür? İki örnek yazınız. (2 x 5=10 puan)**
Dinî yorum farklılıklarının sebepleri arasında daha çok;
- İnsan unsuru,
- Sosyal, kültürel,
- Siyasi ve coğrafi farklılıkların etkisi
- Dinî metinlerin yorumlanmasındaki farklılıklar yer alır.
- İnsanların farklı arka planlara ve düşünce yapılarına sahip olmaları, dinî konuları farklı yorumlamalarına neden olabilir.
* Verilen cevaplardan iki tanesinin yazılması tam puan için yeterlidir.

10.5. Dinî yorumlarla ilgili bazı kavramları değerlendirir.

8. **Dinlerin inanç sistemlerini ifade etmek üzere kullanılan kavramlar hangileridir? İslam dininde bu kavramları delilleriyle savunan ilme ne denir, yazınız. (10 puan)**
Dinlerin inanç sistemlerini ifade etmek üzere "itikad" veya "akaid" kavramları kullanılır. İslam'da ise inanç esasları İslam itikadını oluşturur ve bu itikadı delilleriyle savunan ilme "kelam" denir.
* Maddenin birinci kısmında istenen bilginin doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 5**'tir. Maddenin ikinci kısmında istenen bilginin **puan değeri 5**'tir. (Toplam 10 puan)

10.5. Dinî yorumlarla ilgili bazı kavramları değerlendirir.

9. **Fırka ve mezhep kavramları arasındaki fark nedir, yazınız. (10 puan)**
Fırka, siyasi ve itikadi mezhepler için kullanılan bir terimdir. Mezhep ise fıkhî oluşumlar için verilen bir isimdir. İtikadi mezheplerin ortaya çıkışında siyasi sebepler olabileceği gibi siyasi bir fırkanın ortaya çıkışında da itikadi, dinî gerekçeler bulunabilir.
* Fırka ve mezhep farkının doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur. Bu farklılığın ifadesi yapılırken örnek yanıtla ilişkili olan benzer ifadeler de tam doğru kabul edilecektir.

10.5. Dinî yorumlarla ilgili bazı kavramları değerlendirir.

10. **Şia'nın temel inançlarından biri olan imamet nasıl tanımlanmaktadır, yazınız. (10 Puan)**
Şia'nın temel inançlarından biri olan imamet inancı, Hz. Peygamber'in vefatından sonra doğru liderlik zincirini sürdürebilmek için esas olarak Hz. Ali'nin soyundan gelenlerin hak ettiği inanç sistemi olarak kabul edilmektedir.
* Maddede istenen bilginin doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur. Örnek yanıtla ilişkili olan benzer ifadeler de tam doğru kabul edilecektir.

** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan İl Zümre Öğretmenler Kurulu toplantısında il/ilçe alan zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 1. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.